

**Міністерство освіти і науки України
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
НН Юридичний інститут**

Кохан Н. В.

**Методичні вказівки для забезпечення
самостійної роботи із навчальної дисципліни
«Трудове право України та країн ЄС»
для студентів 2-го курсу денної форми навчання
НН Юридичного інституту
ОПІ «Міжнародне та Європейське право»**

Івано-Франківськ 2020

Затверджено на засіданні кафедри трудового, екологічного та аграрного права навчально-наукового Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Протокол № 4 від 28 жовтня 2020 року

Затверджено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Протокол № 3 від 30 жовтня 2020 року

Затверджено на засіданні Вченої ради навчально-наукового Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Протокол № 4 від 06 листопада 2020 року

Кохан Н. В. Методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи із навчальної дисципліни «Трудове право України та країн ЄС» для студентів 2-го курсу денної форми навчання НН Юридичного інституту ОПП «Міжнародне та Європейське право». Івано-Франківськ: НН Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2020. 34с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану НН Юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», робочої програми «Трудове право України та країн ЄС» та тематичного плану.

У вказівках включено програму навчальної дисципліни, методичні рекомендації та завдання для самостійного, поглибленого опанування студентами вивченого матеріалу з навчальної дисципліни та тестові завдання для самостійної перевірки знань та контролю самостійної роботи.

ЗМІСТ

<i>Передмова.....</i>	<i>4</i>
<i>Програма навчальної дисципліни «Трудове право України та країн ЄС ...</i>	<i>5</i>
<i>Методичні рекомендації та завдання для самостійної роботи студентів</i>	<i>9</i>
<i>Тестові завдання для самостійної перевірки знань та контролю самостійної роботи.....</i>	<i>12</i>
<i>Рекомендована література</i>	<i>22</i>

ПЕРЕДМОВА

Вивчення Трудового права України та країн ЄС передбачає вивчення норм трудового права України та норм трудового права країн ЄС. Оскільки, зміна політико-економічних зв'язків між країнами, мобільність людей, посилення інтересу до розвитку інших країн, сприяє інтенсивному розвитку міжнародних трудових правовідносин. З розвитком цих правовідносин, забезпечується зміна трудового законодавства України. У міжнародних відносинах пріоритетнішими стають договірні зв'язки як на загальнодержавному, так і на локальному рівні, що потребує постійного удосконалення норм вітчизняного трудового права, яке згідно із ст. 9 Конституції України та ст. 8¹ КЗпП України повинні відповідати нормам міжнародного трудового права.

Таким чином, вивчати дану дисципліну, необхідно через порівняння норм трудового права України та норм трудового права країн ЄС.

Вивчення дисципліни відбувається через поєднання теорії та практики, яке здійснюється через аналіз трудового законодавства України та окремих країн ЄС, вирішенням завдань-казусів. Дана навчальна дисципліна розвиває відповідні практичні навички, що дозволяє постійно вивчати не тільки психологію працівника, а й роботодавця, та в цілому також ще й організаційно-управлінські відносини.

З цією метою, згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: основні загальнотеоретичні поняття трудового права України та країн ЄС; коло суспільних відносин, що входять до сфери регулювання трудового права України та країн ЄС; **вміти:** орієнтуватися у системі норм трудового права України та країн ЄС; пояснити та застосувати у конкретній ситуації внутрішнє та міжнародне законодавство про працю.

Враховуючи визначений навчальним планом розподіл годин на аудиторні та години самостійної роботи із даної дисципліни і фактичний обсяг матеріалу навчальної дисципліни, самостійна робота студентів складає значний обсяг програмового матеріалу.

Отже, **самостійна робота студентів** – невід'ємна складова частини навчального процесу, яка відіграє важливу роль у процесі формування майбутнього юриста.

Мета самостійної роботи – поглиблення вивченого матеріалу та набуття навичок щодо вирішення конкретних практичних завдань і використання отриманих знань у подальшій практичній діяльності.

Самостійна робота студентів при вивченні дисципліни складається з різних її видів:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, семінарів, практичних занять);
- вивчення законодавчих та нормативних актів України;
- завершення розпочатих на семінарських заняттях завдань, передбачених робочою програмою курсу;
- відвідування консультацій (індивідуальних та групових);
- виконання тестових завдань;
- написання рефератів.

Підготовка до лекційного заняття передбачає ознайомлення студента з матеріалом попередньої лекції і ознайомлення з матеріалами наступної лекції (підручники, посібники).

Підготовка до семінарських чи практичних занять передбачає обов'язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на практичних заняттях, у наступній практичній діяльності.

Тестові завдання виконуються студентом самостійно та контролюються на тижні контролю за самостійною роботою.

Представлені методичні вказівки покликані полегшити вивчення навчальної дисципліни та поглибити вивчений матеріал. Теми по яких не передбачається проведення лекційних чи семінарських (практичних) занять становлять невід'ємну складову навчального процесу і входять до поточного, модульного і екзаменаційного контролю.

**Програма навчальної дисципліни
«Трудове право України та країн ЄС»**

Змістовий модуль 1. Загальна частина

1 Поняття та джерела трудового права України та країн ЄС

Гене́за міжнародного трудового права та трудового права України. Поняття трудового права України та ЄС. Предмет трудового права України та країн ЄС. Метод правового регулювання трудових правовідносин в Україні та країнах ЄС. Функції трудового права України та країн ЄС. Система трудового права України та країн ЄС.

Джерела трудового права України. Джерела трудового права ЄС. Первинне законодавство ЄС. Вторинне законодавство ЄС. Законодавство країн ЄС в сфері трудового права. Міжнародні стандарти у сфері праці.

Дія нормативно-правових актів у часі, просторі і за категоріями працівників.

2. Принципи трудового права України та країн ЄС

Поняття і значення принципів трудового права. Класифікація принципів трудового права. Принципи трудового права України, які закріплені в Конституції України, міжнародних актах, КЗпП України, Законах України та інших актах. Принципи здійснення права на працю в країнах ЄС (заборона дискримінації, заборона примусової праці, свобода переміщення працівників, право на гендерну рівність). Зміст права на працю в Україні та у країнах ЄС.

3. Трудові правовідносини в Україні та країнах ЄС

Поняття та види трудових правовідносин в Україні та країнах ЄС. Структура трудових правовідносин. Особливості трудових правовідносин. Особливості міжнародних трудових правовідносин. Відмінність трудових правовідносин від правовідносин суміжних галузей права. Особливості трудових правовідносин в країнах ЄС.

Суб'єкти трудових правовідносин. Їх правоздатність та дієздатність. Працівники як суб'єкти трудового права. Їх види та правосуб'єктність.

Роботодавець як суб'єкт трудового права. Його види та правосуб'єктність. Роботодавець фізична та юридична особа.

Власник підприємства та організації і його управлінські повноваження по організації праці працюючих. Уповноважений власником орган по управлінню підприємством і організацією. Співвідношення понять „власник підприємства” і „адміністрація підприємства”, „керівник підприємства, установи, організації”, „засновник юридичної особи”.

Трудовий колектив як суб'єкт трудового права. Поняття, види, основні функції і повноваження трудових колективів. Органи трудового колективу (загальні збори, рада трудового колективу), їх повноваження.

Первинна профспілкова організація підприємства, як суб'єкт трудового права. Правове положення профспілок. Основні функції і права профспілок.

Об'єкт трудових правовідносин.

Зміст трудових правовідносин. Основні права, гарантії прав та обов'язки суб'єктів трудових правовідносин в Україні та країнах ЄС.

Підстави виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин в Україні та країнах ЄС. Умови виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин в Україні та країнах ЄС.

4. Зайнятість та працевлаштування в Україні та країнах ЄС

Міжнародні правові акти про зайнятість та захист від безробіття. Поняття зайнятості та працевлаштування за законодавством України та країн ЄС. Правове регулювання працевлаштування в Україні та країнах ЄС, його правові форми. Блакитна карта ЄС: поняття,

умови та порядок отримання. Дозвіл на працевлаштування іноземців на території України: поняття, умови та порядок його надання. Органи, що надають дозвіл на працевлаштування на території України та країн ЄС. Суб'єкти права на вільне пересування з метою працевлаштування в ЄС.

Безробітний його права та обов'язки за законодавством України та країн ЄС. Порядок реєстрації громадян як безробітних. Система державних гарантій зайнятості населення в Україні та країнах ЄС. Стратегія зайнятості в Україні та країнах ЄС. Співпраця України та ЄС у галузі зайнятості.

5. Соціальне партнерство в Україні та країнах ЄС.

Міжнародні правові стандарти права на об'єднання та захист трудових прав через профспілки. Соціальне партнерство в Україні та країнах ЄС. Суб'єкти соціального партнерства за законодавством України та країн ЄС, їх правовий статус.

Двосторонній та тресторонній міжгалузевий соціальний діалог.

Професійні спілки: поняття, види та правове регулювання їх діяльності в Україні та країнах ЄС. Європейська конфедерація профспілок (ETUUC). Європейські виробничі ради (EWC).

Організації роботодавців та їхні об'єднання в Україні та країнах ЄС (BUSINESSEUROPE, CEEP, UEAPME та інші).

Колективні угоди (договори) в Україні та країнах ЄС: поняття, сторони, сфера укладення та зміст.

Правове регулювання ведення колективних переговорів в Україні та країнах ЄС.

Участь працівників в управлінні підприємством за законодавством України та країн ЄС (Societas Europaea).

Змістовий модуль 2. Особлива частина

6. Трудовий договір в Україні та країнах ЄС

Поняття трудового договору(контракту) за законодавством України та країн ЄС. Види трудових договорів. Сторони трудового договору, їх правосуб'єктність за законодавством України та країн ЄС. Захист персональних даних працівників.

Умови трудового договору за законодавством України та країн ЄС. Інформування працівників про умови трудового договору. Зміст трудового договору.

Порядок укладення трудового договору за законодавством України та країн ЄС. Документи, що подаються при укладення трудового договору. Права працівника та роботодавця при виникненні, зміні та припиненні трудових правовідносин. Випробування при прийнятті на роботу. Строк випробування. Результати випробування.

Переведення та переміщення працівника. Зміна істотних умов праці. Суміщення та сумісництво. Заступництво тимчасово відсутнього працівника.

Підстави та порядок припинення трудового договору за законодавством України та країн ЄС. Розірвання трудового договору. Відсторонення працівника від роботи. Трудові книжки. Порядок звільнення працівника.

Захист працівників у випадку банкрутства підприємства за законодавством країн ЄС. Захист прав працівників при зміні власника в країнах ЄС. Захист працівників у випадку колективного звільнення працівників за законодавством ЄС.

Правове регулювання нетипової зайнятості: тимчасова робота, неповний робочий час, строкові трудові договори, телепраця, дистанційна робота, лізинг праці за законодавством України та країн ЄС.

Правове регулювання трудових відносин окремих категорій працівників за законодавством України та країн ЄС. Європейські гарантії захисту неповнолітніх працівників. Юридичні гарантії працівникам із сімейними обов'язками за законодавством України та країн ЄС. Працевлаштування людей з інвалідністю за законодавством України та країн ЄС.

7. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку за законодавством України та країн ЄС

Поняття робочого часу та часу відпочинку їх правове регулювання за законодавством України та країн ЄС.

Види робочого часу за законодавством України та країн ЄС. Нормальний, скорочений та неповний робочий час за трудовим законодавством України. Режими робочого часу за законодавством України та країн ЄС. Загальні режими та спеціальні режими роботи. Надурочні роботи. Облік робочого часу. Порядок встановлення робочого часу за законодавством України та країн ЄС.

Види часу відпочинку за законодавством України та країн ЄС. Види відпусток та порядок їх надання за законодавством України та країн ЄС. Гарантії для працівника при визначенні часу на відпочинок та наданні відпусток.

8. Правове регулювання оплати праці за законодавством України та країн ЄС

Поняття оплати праці та заробітної плати за законодавством України та країн ЄС. Методи правового регулювання заробітної плати.

Структура заробітної плати за законодавством України та країн ЄС (основна заробітна плата, додаткова заробітна плата, інші заохочувальні і компенсаційні виплати).

Поняття та форми оплати праці (грошова та натуральна форми оплати праці), порядок їх застосування за законодавством України та країн ЄС.

Системи оплати праці за законодавством України та країн ЄС. Відрядна система заробітної плати. Погодинна система оплати праці. Тарифна система оплати праці та її юридичне значення. Тарифна сітка.

Оплата праці при відхиленні від умов роботи, передбачених тарифами.

Особливості оплати праці при виконанні надурочних і нічних робіт, робіт у вихідні та святкові дні.

Порядок виплати заробітної плати.

Мінімальна заробітна плата за законодавством України та країн ЄС.

9. Дисципліна праці та дисциплінарна відповідальність за трудовим правом України та країн ЄС

Правові методи забезпечення трудової дисципліни на підприємствах, установах, організаціях за законодавством України та країн ЄС.

Повноваження трудових колективів, профспілкових комітетів у забезпеченні трудової дисципліни.

Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Правила внутрішнього трудового розпорядку та їх юридичне значення (типові, галузеві, локальні).

Поняття, види дисциплінарної відповідальності працівників. Поняття та склад дисциплінарного проступку. Види дисциплінарних стягнень, умови та порядок їх застосування за законодавством України та країн ЄС.

10. Матеріальна відповідальність за трудовим правом України та країн ЄС

Поняття, види матеріальної відповідальності за законодавством України та країн ЄС. Ознаки матеріальної відповідальності. Обмежена, повна, підвищена (кратна) матеріальна відповідальність працівника перед роботодавцем. Підстави та порядок покриття шкоди, заподіяної працівником. Умови притягнення працівника до матеріальної відповідальності.

Матеріальна відповідальність роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові. Підстави та умови відповідальності, її розміри.

Матеріальна відповідальність за моральну шкоду завдану працівнику її умови та підстави.

11. Правове регулювання охорони праці за законодавством України та країн ЄС

Поняття охорони праці за законодавством України та країн ЄС. Принципи та завдання охорони праці в ЄС. Європейські стандарти безпеки, охорони праці забезпечення здоров'я

працівників та гарантії прав громадян на охорону праці за законодавством України та країн ЄС.

Загальні гарантії прав працівників на охорону праці. Спеціальні гарантії прав працівників на охорону праці, що працюють у важких та шкідливих умовах та додаткові гарантії на охорону праці жінок, неповнолітніх осіб та осіб із зниженою працездатністю.

Організація охорони праці на підприємствах, в установах, організаціях.

Професійна безпека та охорона здоров'я працівників у ЄС. Європейські вимоги щодо облаштування робочого місця працівника. Стандарти використання робочого обладнання та засобів захисту працівників. Положення про знаки з питань безпеки праці. Вимоги охорони праці при роботі зі специфічними небезпечними елементами.

Захист певних груп працівників на робочому місці відповідно до законодавства ЄС. Захист працівників специфічних професій та секторів економіки. Європейські мінімальні вимоги до безпеки та гігієни робочих місць. Європейські стандарти безпеки та охорони праці, здоров'я працівників в окремих галузях економіки.

Директиви ЄС, Програми та Стратегії щодо охорони праці у ЄС.

12. Правове регулювання трудових спорів за законодавством України та країн ЄС

Поняття, види трудових спорів за законодавством України та країн ЄС. Причини виникнення трудових спорів. Підвідомчість трудових спорів за законодавством України та країн ЄС.

Досудовий порядок вирішення трудових спорів за законодавством України та країн ЄС.

Органи по розгляду індивідуальних трудових спорів і основні принципи їх організації. Компетенція комісій по трудових спорах. Порядок і строки розгляду індивідуальних трудових спорів у КТС. Виконання рішень комісій по трудових спорах на підприємствах, установах, організаціях. Обмеження повороту виконання рішення по трудових спорах.

Судовий порядок вирішення трудових спорів за законодавством України та країн ЄС. Строки звернення і строки вирішення трудових спорів. Строки звернення до суду за вирішенням трудових спорів про поновлення на роботі. Порядок поновлення на роботі та стягнення заробітної плати за час вимушеного прогулу. Спори про розірвання трудового договору. Спори про недійсність трудового договору. Позовна давність у трудовому праві.

Порядок розгляду колективних трудових спорів (конфліктів). Правове регулювання страйків, локаутів.

Вирішення трудових спорів у міжнародному Європейському суді.

13. Нагляд та контроль за додержанням законодавства про працю за законодавством України та країн ЄС

Поняття нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю як гарантія охорони трудових прав працюючих.

Державні органи, що здійснюють нагляд за додержанням законодавства про працю їх правовий статус і повноваження.

Громадський контроль за додержанням законодавства про працю.

Нагляд і контроль за охороною праці і відповідальність за їх порушення за законодавством України та країн ЄС.

Методичні рекомендації та завдання для самостійної роботи студентів

Реферат це самостійне дослідження, яке містить систематизовану інформацію за вибраною темою та передбачає виклад матеріалу на основі підбраної навчально-наукової літератури та чинного законодавства.

Структура реферату: титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел.

Для написання реферату, студент обирає тему, підбирає навчально-наукову літературу, чинні нормативні акти до теми. Опрацьовує їх. Складає план реферату та в основній частині його розкриває. У висновках коротко підбиває результати свого дослідження. Використовуючи наукові чи нормативні джерела, на них слід здійснювати посилання []. Номер посилання у дужках, повинен відповідати номеру використаного джерела у списку використаних джерел. Оформлення списку використаних джерел повинен відповідати бібліографічним вимогам.

Написаний студентом реферат, представляється на семінарське заняття, на якому розглядається тема.

Тема № 1. Поняття та джерела трудового права України та країн ЄС

Реферати:

1. Тенденції розвитку трудового права України та країн ЄС. (спільні та відмінні напрямки розвитку).
2. Первинне законодавство ЄС. Вторинне законодавство ЄС.
3. Міжнародні стандарти у сфері праці.

Тема № 2. Принципи трудового права України та країн ЄС

Реферати:

1. Зміст права на працю в Україні та у країнах ЄС (на прикладі однієї з країн ЄС).
2. Загальна характеристика принципів трудового права у країнах ЄС.
3. Заборона дискримінації, як один з основних принципів європейського трудового права.
4. Охарактеризуйте принципи трудового права, які застосовуються у країнах ЄС.

Тема № 3. Трудові правовідносини в Україні та країнах ЄС

Реферати:

1. Особливості міжнародно-правового регулювання праці.
2. Регулювання трудових правовідносин в країнах ЄС (на прикладі однієї країни ЄС).
3. Підстави виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин в Україні та країнах ЄС: порівняльна характеристика.

Тема № 4. Зайнятість та працевлаштування в Україні та країнах ЄС

Реферати:

1. Неповна зайнятість за законодавством України та країн ЄС.
2. Державні гарантії зайнятості населення в Україні та країнах ЄС.
3. Стратегія зайнятості в Україні та країнах ЄС.
4. Співпраця України та ЄС у галузі зайнятості.
5. Міжнародні правові акти про зайнятість та захист від безробіття.

Тема № 5. Соціальне партнерство в Україні та країнах ЄС

Реферати:

1. Суб'єкти соціального партнерства за законодавством України та країн ЄС, їх правовий статус.
2. Професійні спілки: поняття, види та правове регулювання їх діяльності в Україні та країнах ЄС. Наприкладі (Європейська конфедерація профспілок (ETUUC). Європейські виробничі ради (EWC)).
3. Організації роботодавців та їхні об'єднання в Україні та країнах ЄС (BUSINESSEUROPE, CEEP, UEAPME та інші).
4. Участь працівників в управлінні підприємством за законодавством України та країн ЄС (Societas Europaea).

Тема № 6. Трудовий договір в Україні та країнах ЄС

Реферати:

1. Європейські гарантії захисту неповнолітніх працівників за законодавством України та країн ЄС.
2. Юридичні гарантії працівникам із сімейними обов'язками за законодавством України та країн ЄС.
3. Характеристика видів трудових договорів у законодавстві країн ЄС.

Тема № 7. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку за законодавством України та країн ЄС

Реферати:

1. Правові нормативи робочого часу у трудовому законодавстві України та в законодавстві країн ЄС.
2. Правове регулювання часу відпочинку в нормативних актах МОП.
3. Правове регулювання та порядок визначення робочого часу в країнах ЄС (охарактеризувати одну країну ЄС).
4. Правове регулювання та порядок визначення часу відпочинку в країнах ЄС (охарактеризувати одну країну ЄС).

Тема № 8. Правове регулювання оплати праці за законодавством України та країн ЄС

Реферати:

1. Міжнародні стандарти забезпечення заробітної плати.
2. Нарахування та утримання із заробітної плати (характеристика законодавства однієї країни ЄС).
3. Загальна характеристика систем заробітної плати, яка існує в країнах ЄС.

Тема № 9. Дисципліна праці та дисциплінарна відповідальність за трудовим правом України та країн ЄС

Реферати:

1. Європейські мінімальні вимоги щодо забезпечення безпеки та гігієни робочих місць.
2. Європейські стандарти безпеки та охорони праці, здоров'я працівників.
3. Сучасні методи забезпечення дисципліни праці у трудовому законодавстві України та законодавстві країн ЄС.

Тема № 10. Матеріальна відповідальність за трудовим правом України та країн ЄС

Реферати:

1. Матеріальна відповідальність за трудовим законодавством України та країн ЄС.
2. Дисциплінарна відповідальність за трудовим законодавством України та країн ЄС.
3. Сучасні методи забезпечення внутрішнього трудового розпорядку в трудовому законодавстві України та законодавстві країн ЄС.

Тема № 11. Правове регулювання охорони праці за законодавством України та країн ЄС

Реферати:

1. Стратегії розвитку законодавства щодо охорони праці у ЄС.
2. Правове регулювання безпеки та гігієни праці у законодавстві країн ЄС.
3. Права та обов'язки працівників у сфері охорони праці за законодавством країн ЄС.

Тема № 12. Правове регулювання трудових спорів за законодавством України та країн ЄС.

Реферати:

1. Спеціалізована трудова юстиція. Особливості структури і повноважень трудових судів в різних країнах.
2. Порядок вирішення трудових спорів за законодавством України та країн ЄС.
3. Вирішення трудових спорів у Європейському суді.
4. Медіація як спосіб вирішення трудового спору.
5. Сучасні методи вирішення трудових спорів.

Тема № 13. Нагляд та контроль за додержанням законодавства про працю за законодавством України та країн ЄС.

Реферати:

1. Діяльність інспекцій праці за трудовим законодавством України та країн ЄС.
2. Європейські стандарти щодо забезпечення дотримання трудового законодавства.
3. Відповідальність за недотримання норм трудового законодавства.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ ТА КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тестові завдання:

1. Трудове право регулює трудові відносини:
осіб, що відбувають покарання у виправно-трудовах установах;
осіб, які уклали трудову угоду на виконання певної роботи;
військовослужбовців збройних сил України;
осіб, що уклали трудовий договір з фізичною особою – роботодавцем.

2. Предметом трудового права України є:
відносини оренди приміщень для розміщення цехів і відділів підприємства;
відносини з приводу навчання на виробництві, підвищення кваліфікації та перекваліфікації;
відносини з нарахування соціальних платежів до відповідних фондів;
відносини з управління підприємствами, установами, організаціями.

3. Основним інститутом в системі трудового права є:
трудоий договір;
трудоі відносини;
норми трудового права;
трудова дієдатність;

4. Ядром і основним видом трудових правовідносин є:
виробничі відносини;
індивідуально-трудоі;
нагляду та контролю;
вирішення трудових спорів;

5. Суб'єктами індивідуально-трудоих правовідносин є:
працівник і профспілковий орган;
працівник і роботодавець;
роботодавець і профспілковий орган;
працівник і трудоий колектив;

6. Відносини, що тісно пов'язані з трудовими і які разом з трудовими відносинами формують предмет трудового права, є:
індивідуально-трудоі відносини;
відносини робочого часу і часу відпочинку;
відносини нагляду і контролю за дотриманням трудового законодавства;
відносини щодо розподілу прибутку підприємства, установи, організації;

7. Кодекс законів про працю України регулює:
особливості праці кооперативів та їх об'єднань;
колективних сільськогосподарських підприємств;
трудоі відносини всіх працівників усіх підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, виду діяльності і галузевої належності;
працівників підприємств з іноземними інвестиціями;

8. Органи, що затвердили Кодекс законів про працю Української РСР 1 червня 1972 року:

Президія Верховної Ради Української Радянської Соціалістичної Республіки;
Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки;
Рада Міністрів Союзу Радянських Соціалістичних Республік;
Конституція Української Радянської Соціалістичної Республіки;

9. Імперативність норм щодо трудової правосуб'єктності включає:
неможливості зміни норм навіть за угодою сторін;
звернення до профкому з приводу розв'язання спору;
встановлення у договірному порядку умов трудового договору;
недопустимість відмови від роботи;

10. Обмеження працівника у трудовій правосуб'єктності допускається:
локальними нормами;
наказом керівника чи власника або уповноваженого ним органу;
рішенням трудового колективу;
законом;

11. Кодекс Законів про Працю України це:
єдиний законодавчий акт, в якому систематизовано викладені норми трудового права;
підзаконний нормативно-правовий акт;
локально-нормативний акт;
нормативно-правовий акт виконавчої влади;

12. Кодекс Законів про Працю України це:
єдиний законодавчий акт, в якому систематизовано викладені норми трудового права;
підзаконний нормативно-правовий акт;
локально-нормативний акт;
нормативно-правовий акт виконавчої влади;

13. Відповідно до ст. 21 КЗпП України сторонами трудового договору є:
працівник та трудовий колектив;
працівник і власник підприємства, установи та організації;
працівник і підрозділ юридичної особи;
працівник і юридична особа;

14. Хто вирішує колективний трудовий спір (конфлікт), коли останній не був вирішений за допомогою примирних процедур, а законодавством заборонено подальше його вирішення шляхом проведення страйку:
суд;
примирна комісія;
трудова арбітраж;
незалежний посередник;

15. Угода, що укладається на основі чинного законодавства і прийнятих сторонами зобов'язань з метою регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин і узгодження інтересів трудящих, власників або уповноважених ними органів, – це:
договір про повну колективну (бригадну) матеріальну відповідальність;
трудова угода;
колективний договір;
договір про працю;

16. Основними принципами трудового права України є:
систематизація та інкорпорація правових норм;
соціальне партнерство і договірне встановлення умов праці;

обмеження сфери правового регулювання відносинами найманої праці;
встановлення імперативної відповідальності за порушення дисципліни праці;

17. Зобов'язання власника щодо виконання трудового договору:

не виплачувати працівникові заробітну плату;

забезпечувати не належні умови праці;

зобов'язаний виконувати умови колективного договору;

зобов'язаний неналежним чином виконувати умови трудового договору.

18. Обов'язки власника або уповноваженого ним органу, стосовно працівника до початку роботи:

допустити працівника до роботи без роз'яснення його прав та обов'язків;

не проінформувати працівника про умови праці;

ознайомити працівника з правилами внутрішнього розпорядку;

видати працівникові посадовий оклад;

19. Вік з якого допускається прийняття на роботу:

без згоди одного із батьків або особи, що його замінює, можуть як виняток, прийматись на роботу особи, які досягли п'ятнадцяти років;

осіб чотирнадцяти років без згоди батьків або осіб, які їх заміняють;

осіб дванадцяти років на прохання батьків або осіб, що їх заміняють;

молоді у вільний у від навчання час по досягненні ними чотирнадцятирічного віку за згодою одного з батьків або особи, що їх замінює;

20. Працівникам надається перерва для відпочинку і харчування тривалістю не більше:

3 години;

2 години;

4 години за погодженням з профспілковим комітетом;

більше трьох годин на вимогу трудового колективу;

21. Щорічно основна відпустка надається працівникам тривалістю не менше:

15 днів;

20 днів;

24 календарних дні;

30 годин;

22. Особам віком до 18 років надається щорічна відпустка:

20 днів;

24 дні;

30 днів;

31 день;

23. Поділ щорічної відпустки на частини будь-якої тривалості допускається за проханням працівника, при умові, що основна безперервна її частина становить не менше календарних днів:

7 днів;

10 днів;

12 днів;

14 днів;

24. Громадяни України мають право на основі вільного волевиявлення створювати професійні спілки з метою здійснення і захисту своїх:

політичних прав;

релігійних прав;

трудових та соціально-економічних прав;
моральних прав;

25. Держава визнає професійні спілки повноважними представниками:
працівників;
підприємства, установи, організації;
місцевої державної адміністрації;
державної служби зайнятості;

26. Працівники мають право брати участь в управлінні підприємствами, установами, організаціями через:

органи місцевого самоврядування;
ради трудових колективів;
обласну профспілкову організацію;
власника або уповноваженого ним орган;

27. Працівником, звільненим у зв'язку з обранням їх до складу виборних профспілкових органів, після закінчення строку їх повноважень надаються:

компенсаційні виплати;
попередня посада (робота) на іншому підприємстві;
попередня робота (посада) або за згодою працівника інша рівноцінна робота (посада);
попередня робота (посада) або без згоди працівника інша рівноцінна робота (посада);

28. Фізичні особи можуть бути суб'єктами трудового права лише за умови:
отримання громадянства України;
досягнення певного віку;
української національності;
проживання на тій території, на якій знаходиться підприємство, установа, організація з якою бажає працівник вступити у трудові відносини;

29. Як називаються неврегульовані в результаті взаємних переговорів протиріччя, які виникають з приводу виконання окремих положень колективного договору:

індивідуальні трудові спори;
колективні трудові спори;
страйки;
судові спори;

30. Яким документом оформляються вимоги найманих працівників, профспілки чи об'єднання профспілок у ході виникнення колективних трудових спорів (конфліктів):

протоколом;
рішенням;
заявою;
розпорядженням;

31. Зміни до колективного договору протягом строку його дії можуть вноситися:
суб'єктом, що здійснює повідомну реєстрацію колективного договору;
одноособово роботодавцем;
за взаємною згодою сторін;
рішенням суду;

32. Положення галузевої угоди діють безпосередньо і є обов'язковими:

для всіх осіб, які перебувають у трудових правовідносинах з роботодавцями;
для всіх суб'єктів, що перебувають у сфері дії сторін, які підписали угоду;

для працівників, членів профспілки;
для організацій працівників;

33. Особи, які уклали трудовий договір з роботодавцем про виконання роботи вдома особистою працею з матеріалів і з використанням знарядь та засобів, які надаються роботодавцем, або набуваються за рахунок його коштів:

є тимчасовими працівниками;
є сезонними працівниками;
є надомниками;
працюють на умовах контракту;

34. До трудової книжки не заносяться відомості:
про заохочення працівника;
про накладені на працівника стягнення;
про переведення працівника на іншу постійну роботу;
відомості про використані винаходи;

35. Дозвіл на працевлаштування іноземних громадян в Україні надають:
міграційні служби;
районні центри зайнятості;
обласні центри зайнятості за дорученням Державного центру зайнятості;
органи внутрішніх справ;

36. Документом, що засвідчує трудову діяльність працівника є:
трудова книжка працівника;
листок обліку кадрів;
дані державної податкової адміністрації;
письмовий трудовий договір;

37. Будь-яка робота, що вимагається від працівника під загрозою притягнення до дисциплінарної відповідальності, на виконання якої працівник не давав згоди, вважається:
дисциплінарним проступком;
примусовою працею;
переведенням на іншу роботу;
обов'язковою працею;

38. Необґрунтованою відмовою у прийнятті на роботу вважатиметься відмова:
через відсутність робочого місця за відповідною спеціальністю;
через недостатню кваліфікацію;
не пов'язана з професійними якостями працівника;
через відсутність освіти, якщо така вимагається для зайняття відповідної посади;

39. Переведення на іншу постійну роботу допускається лише:
в межах підприємства, установи, організації;
за погодженням із первинною профспілковою організацією підприємства;
за погодженням із виборним органом первинної профспілкової організації підприємства;
за згодою працівника;

40. Вагітні жінки відповідно до медичного висновку переводяться на іншу роботу, яка:
не є складною;
є легшою;
триватиме не більше чотирьох годин на день;
не пов'язана із виробництвом.

41. При відмові у прийнятті на роботу вагітної жінки роботодавець зобов'язаний:
письмово повідомити службу зайнятості;
письмово повідомити про причини такої відмови;
видати наказ або розпорядження про відмову;
скерувати вагітну жінку на перекваліфікацію;

42. Правовідносинами працевлаштування вважаються наступні відносно самостійні правові відносини:

між органом працевлаштування і громадянином, який звернувся із заявою про допомогу у влаштуванні на роботу;
між роботодавцем і безробітним, який вимагає виплати допомоги по безробіттю;
між органом працевлаштування і роботодавцем з приводу сплати страхових внесків;
між найманими працівниками і профспілками про допомогу у працевлаштуванні;

43. Колективний договір набирає чинності з:
через 10 днів після його підписання;
через 1 місяць після його підписання;
з дня його підписання;
через день його підписання;

44. Колективна угода укладається на:
державному, галузевому, регіональному рівнях;
міжнаціональному, національному, галузевому рівнях;
міждержавному, державному, галузевому рівнях;
державному, регіональному, локальному рівнях;

45. Скорочена тривалість робочого часу може встановлюватись за рахунок власних коштів на підприємствах і в організаціях для:

жінок, які мають дітей віком до 14 років або дитину-інваліда;
жінок, які мають дітей віком до 18 років або дитину-інваліда;
жінок, які мають дітей віком до 3 років або дитину-інваліда;
жінок, які вийшли з відпустки по догляду за дитиною;

46. Час початку і закінчення щоденної роботи (зміни) передбачається:
трудоим договором;
колективним договором;
розпорядженням профспілкового органу;
правилами внутрішнього трудового розпорядку і графіками змінності;

47. На яких підприємствах, в установах, організаціях укладається колективний договір:
лише тих, що знаходяться у державній формі власності;
що перебувають у колективному трудовому спорі;
що використовують найману працю;
що мають право юридичної особи;

48. З якого моменту колективний договір є чинним:
з дня затвердження колективного договору загальними зборами найманих працівників;
з дня, зазначеного у колективному договорі;
з дня повідомної реєстрації колективного договору;
з дня складення протоколу розбіжностей;

49. У яких випадках згідно з законодавством України забороняється проведення страйків:

за наявності рішення органу державної виконавчої влади про заборону проведення

страйків;

під час проведення політичних страйків;
в умовах воєнного стану;
за наявності рішення Національної служби посередництва і примирення;

50. Укладенню колективного договору передують:

укладення генеральної угоди;
колективні переговори;
колективні трудові спори;
реєстрація колективного договору;

51. Який день тижня є загальним вихідним днем згідно з трудовим законодавством України:

четвер;
п'ятниця;
субота;
неділя;

52. Не допускається ведення переговорів та укладення колективного договору від імені працівників:

органами, які створені власниками;
первинною профспілковою організацією;
професійними спілками;
представниками, вільно обраними на загальних зборах трудового колективу.

53. Що надсилає власник або уповноважений ним орган за результатами розгляду вимог, висунутих найманими працівниками:

усне розпорядження;
протокол розбіжностей між сторонами колективного трудового спору;
рішення у письмовій формі;
соціально-економічне обґрунтування;

54. Які розбіжності між сторонами соціально-трудова відносин є предметом колективних трудових спорів (конфліктів):

зміна існуючих соціально-економічних умов праці та виробничого побуту;
виконання трудового договору або окремих його положень;
порушення стороною трудових правовідносин своїх обов'язків;
невиконання вимог, висунутих загальними зборами працівників;

55. Особи, що представляють профспілкову організацію, притягуються до адміністративної відповідальності, якщо вони:

не уклали колективний договір;
порушують порядок розгляду розбіжностей;
зареєстрували колективний договір без згоди роботодавця;
ухиляються від участі у переговорах з укладення колективного договору.

56. На яких рівнях укладаються угоди згідно з Законом України «Про колективні договори і угоди»?

локальному;
міжнародному;
державному;
місцевому;

57. Які суб'єкти зобов'язані брати участь у колективних переговорах з укладення

колективного договору?

- органи виконавчої влади;
- роботодавець;
- органи судової влади;
- органи представницької влади.

58. Відповідно до Закону України «Про колективні договори і угоди» сторонами угоди на регіональному рівні є:

- обласні управління Міністерства праці та соціальної політики України;
- всеукраїнські професійні спілки;
- роботодавці;
- регіональні об'єднання підприємців.

59. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу за попередньою згодою профспілкового органу дозволяється при:

звільненні з роботи по сумісництву у зв'язку з прийняттям на роботу іншого працівника, який не є сумісником;

припиненні трудового договору з працівником, направленим за постановою суду на примусове лікування;

поновленні на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу;

появі на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння;

60. За бажанням працівників, переведених на роботу з одного підприємства на інше підприємство, які не використали за попереднім місцем роботи повністю або частково щорічну основну відпустку і не одержали за неї грошової компенсації, щорічна відпустка повної тривалості надається до настання:

дванадцяти місяців;

одинадцяти місяців;

дев'яти місяців;

до настання шести місячного терміну безперервної роботи після переведення;

61. Угода між працівником і роботодавцем, за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою з підляганням внутрішньому трудовому розпорядку, а роботодавець зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, називається:

колективний договір;

трудова угода;

угода про умови праці;

трудоий договір;

62. У зв'язку із змінами в організації виробництва і праці допускається зміна істотних умов праці:

попередженні працівника про такі зміни не пізніше двох тижнів;

попередженні роботодавцем про такі зміни не пізніше двох місяців;

попередженні первинної профспілкової організації не пізніше двох місяців;

при продовженні роботи на тому ж робочому місці;

63. Строки випробування при прийнятті на роботу робітників:

один місяць за погодженням з профспілковим комітетом;

три місяці за згодою працівників;

шість місяців за погодженням з відповідним комітетом профспілки;

строк випробування при прийнятті на роботу робітників не може перевищувати одного кварталу;

64. Власник або уповноважений ним орган має право перевести працівника строком до одного місяця на іншу роботу не обумовлену трудовим договором без його згоди у випадках:
для виконання термінового завдання;
для відвернення наслідків стихійного лиха;
для виконання виробничого завдання голови обласної державної адміністрації;
для виконання державного замовлення;

65. Укладений безстроковий трудовий договір, працівник має право розірвати, попередивши про це власника або уповноваженого ним органу письмово за:
за 1 місяць;
за 2 тижня;
за 2 місяця;
за 3 місяця;

66. Додаткові підстави розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу з окремими категоріями працівників за певних умов:
одноразового грубого порушення трудових обов'язків працівником відділу кадрів;
одноразового грубого порушення трудових обов'язків керівником підприємства, установи, організації;
вчинення працівником, який виконує виховні функції, не аморального проступку;
одноразового грубого порушення трудових обов'язків працівником підприємства;

67. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу без попередньої згоди профспілкового органу:
повної ліквідації установи;
реорганізації підприємства;
прогулу (в тому числі відсутності на роботі більше 3 годин протягом робочого дня) без поважних причин;
появи на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння;

68. Нормальна тривалість робочого часу в Україні не може перевищувати:
45 годин на тиждень;
42 години на тиждень;
40 годин на тиждень;
43 години за постановою Кабінету Міністрів України;

69. Скорочена тривалість робочого часу – 36 годин встановлюється для працівників:
віком від 15-14 років;
віком від 16-18 років;
віком від 18-19 років;
віком від 13-15 років;

70. Для працівників, зайнятих на роботах з шкідливими умовами праці, скорочена тижнева тривалість робочого часу встановлюється не більше, як:
з 39 до 37 годин;
не більше як 36 годин на тиждень;
40 годин за згодою робітників;
38 годин за рішенням облдержадміністрації;

71. Напередодні вихідних днів тривалість роботи при шестиденному тижні не може перевищувати:
7 годин;
7 годин 30 хвилин;
6 годин;

5 годин;

72. При роботі в нічний час встановлена тривалість роботи (зміни) скорочується на яку кількість годин:

3 години;

2 години;

1 година;

не скорочується;

73. Нічним вважається час:

з 9 годин вечора до 6 годин ранку;

з 10 годин вечора до 5 годин вечора;

з 10 годин вечора до 6 годин ранку;

з 11 годин вечора до 7 годин ранку;

74. Забороняється залучати до роботи в нічний час:

осіб віком до 55 років – чоловіків;

осіб віком до 19 років;

осіб після 60 років;

осіб молодших 18 років;

75. Власник або уповноважений ним орган зобов'язаний встановити неповний робочий день або неповний робочий тиждень вагітній жінці або жінці, яка має дитину віком до:

до 14 років;

до 15 років;

до 16 років;

осіб старше 18 років;

76. На підставі медичного висновку жінкам надається відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами тривалістю календарних днів:

60 днів;

126 днів;

75 днів;

100 днів;

77. В разі народження двох і більше дітей, а також при ускладнених пологах тривалість післяродової відпустки становить календарних днів:

56 днів;

58 днів;

70 днів;

75 днів;

78. Тривалість щотижневого безперервного відпочинку повинна бути не менш як:

24 години;

12 годин;

42 години;

48 годин;

79. Сезонним та тимчасовим працівникам, відпустка надається:

24 календарних дні;

30 календарних днів;

14 календарних дні;

пропорційно до відпрацьованого ними часу;

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Основою для самостійного роботи є такі навчальні підручники та посібники, які є загальними для всіх тем, а саме:

Анакіна Т.М., Комарова Т.В., Трагнюк О.Я., Яковюк І.В. Право Європейського Союзу: основи теорії. Підручник. Харків: Право, 2019. 360с.

Андріїв В.М. Міжнародне трудове право. Навчальний посібник. Київ: ВД «Дакор», 2017. 574с.

Бойко М. Д. Порівняльне трудове право. Навчальний посібник. Київ: Олан, 2006. 381с.

Бойко М.Д., Хазін М.А. Трудове право України. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 400с.

Борута І. Трудове право ЄС. Навчальний посібник Одеса: Юридична література, 2004. 91с.

Болотіна Н.Б. Трудове право України. Підручник. Київ: Знання, 2008. 860с.

Венедіктов В.С. Сучасні проблеми трудового права України. Навчальний посібник для магістрантів та аспірантів. Харків: Право, 2018. 294с.

Венедіктов В.С. та ін. Охорона праці: європейські і міжнародні стандарти та законодавство України (порівняльний аналіз). За ред. д-ра юрид. наук, проф. В.С.Венедіктова. Державний департамент з питань адаптації законодавства. Українська асоціація фахівців трудового права. Харків: Київ, 2006. 680 с.

Венедіктов С. В. Правове регулювання трудових відносин: вітчизняний та зарубіжний досвід : навч. посіб. Київ: Алерта, 2012. 367 с.

Гармонізація трудового законодавства України із законодавством Європейського Союзу. Монографія / Н. М. Хуторян, Ю. В. Баранюк, С. В. Дріжчана, Л. П. Гаращенко, І. П. Лаврінчук, О. В. Макогон, М.П. Стадник, Г. І. Чанишева; Відп. ред. Н. М. Хуторян. Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. 304 с.

Іншин М.І. Трудове право України. Підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 600с.

Іншин М.І., Щербина В.І. Трудове право України та зарубіжних країн: Академічний курс. Харків: Колегіум, 2017. 1122с.

Іванов Ю.Ф., Іванова М.В. Трудове право України. Навчальний посібник. Київ: Правова Єдність редакція юридичних видань, 2020. 442с.

Європейське право. Право Європейського союзу. Книга 2.(УЗ-х книгах) Підручник.. Київ. нац. ун-т ім. Т.Г.Шевченка, Інститут міжнародних відносин За заг.ред. В.І. Муравйова. Київ Ін Юре. 2015. 307с. \

https://pidru4niki.com/1584072048487/pravo/pravo_yevropeyskogo_soyuzu

Курс порівняльного трудового права. Підручник у 2 томах. За ред. акад. А.Р. Мацюка. - 2-ге. вид., змін, і доп. - Харків: Діса плюс 2015. Т. 1. - 1056 с. Т 2. 744 с.

Мельник К.Ю. Трудове право України. Підручник. Харків: Діса плюс, 2014. 480с.

Право Європейського Союзу. Підручник. За заг. ред. Р. А. Петрова. Вид. 9-те, змінене і допов. Харків: Право, 2019. 442 с.

Прилипко С.М., Ярошенко О.М., Жигалкін І.П., Прудніков В.А. Трудове право України. Підручник. Харків: Право, 2014. 760с.

Прилипко С.М., Ярошенко О.М. Трудове право. Посібник для підготовки до іспиту. Харків: Право, 2019. 192с.

Порівняльне трудове право. Навчальний посібник. За заг. Ред.. Мацка А.С. Київ: МАУП, 2005, 168с. / <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/nw42.pdf>

Сироїд Т.Л. Основи права Європейського союзу. Підручник. Харків: Право, 2020. 590с.

Трудове право України. Академічний курс. Підручник. За заг. ред. Пилипенка П.Д. 5-те вид., переробл. і доп. Київ: Ін Юре, 2014. 552с.

Трудове право України: Підручник. За заг. ред. М.І. Іншина, В.Л. Костюка. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 593с.

ДОДАТКОВА

Авескулов В.Д. Правове регулювання ненормованого робочого часу. *Форум права*. 2016. № 14. С.5-10. file:///C:/Users/Admin/Downloads/FP_index.htm_2016_4_3.pdf

Вісьтак М. Співвідношення норм національного і міжнародного трудового права *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 9. С. 47–51

Венедіктов С.В. Правове регулювання праці у Великобританії: прогресивний досвід і перспективи для України: монографія. Київ : Ніка-Центр, 2017. 174 с.

Венедіктов С.В., Спіцина Г.О. Трудове право в державах Європи: підручник. Київ : Ніка-Центр, 2017. 184 с. (у співавторстві).

Венедіктов В.С. та ін. Охорона праці: європейські і міжнародні стандарти та законодавство України (порівняльний аналіз. За ред. д-ра юрид. наук, проф. В.С.Венедіктова. Державний департамент з питань адаптації законодавства. Українська асоціація фахівців трудового права. Харків-Київ, 2006. 680 с.

Волинець В.В., Занфірова Т.А., Іншин М.І Теоретичні та практичні проблеми реформування національного законодавства у сфері зайнятості населення: Навчальний посібник. Харків : Промарт, 2019. 408с.

Волохов О. С. Міжнародно-правове регулювання праці: поняття та принципи. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2012. Вип. 56. С. 337–342

Волощук О. Принцип забезпечення права на відпочинок як інституційний принцип трудового права. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 2. С. 13-16.

Гаврилюк Р. Правова природа медіації як вислід буттєвих властивостей людини. *Право України*. 2018. №3. С. 128-143.

Гаращенко Л.П. Способи міжнародно-правового захисту трудових прав працівників. *Юридичний вісник*. 2015. №4(37). С. 94-98.

Гаращенко Л.П. Кодифікація трудового законодавства України: цілі та принципи. *Юридична наука*. 2011. № 1(1). С. 119-123. file:///C:/Users/Admin/Downloads/jnn_2011_1_19.pdf

Гетьманцева Н. Д. Становлення і розвиток трудового права як прояв єдності приватних і публічних засад. *Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності»*. № 4 (102). 2018 р. С. 83-92.

Гаєвая О.В. Окремі питання регулювання оплати праці за кордоном та в Україні. *Problems of Legality*. Summer. 2016. Адміністративне право. Фінансове право. Трудове право. С.103-111. <http://oaji.net/articles/2016/3229-1477295733.pdf>

Гулько Б. Про практику застосування Верховним Судом інституту малозначних справ на стадії касаційного перегляду. *Право України*. 2018. №10. С.102-113.

Дараганова Н.В. Класифікація трудових спорів як необхідна умова визначення порядку та механізму їх вирішення. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. №8. С. 41-47.

Давиденко Г.І. Розгляд судами спорів, пов'язаних з укладенням, зміною і припиненням трудового договору. *Вісник Верховного Суду України*. 1997. №3. С.35-36.

Данилюк О. Призначення на посаду як правостворюючий фактичний склад у трудовому праві України. *Юридична Україна*. 2007. №2. С. 58-62.

Дарморіс О. М. Поняття та основні принципи трудового права Європейського Союзу *Держава і право: 36. наук. праць. Юридичні і політичні науки*. Вип. 45. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2009. С. 375-381.

Дибань М.П. Особливості формування трудового законодавства: історично-правовий аспект. *Юридичний вісник*. 2020. №2 (55). С. 123-128. http://www.law.nau.edu.ua/images/Nauka/Naukovij_jurnal/2020/2-55/19.pdf

Дмитрієва К.І. Правове регулювання часу відпочинку за законодавством України та зарубіжних країн. Автореф. Канд. Одеса 2014. Нац. У-тет «Одеська юрид. Академія» <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/1705/%D0%94%D0%BC%D0%B8%D1%82%D>

[1%80%D1%96%D1%94%D0%B2%D0%B0%20%D0%9A.%20%D0%86..pdf?sequence=1&isAllowed=y](#)

Дмитрієва К.І. Правове регулювання часу відпочинку за законодавством країн із розвинутою економікою. *Часопис Київського університету права*. 2013. №1. С.195-199.

[file:///C:/Users/Admin/Downloads/Chkup_2013_1_48.pdf](#)

Довгерт А.С. Правовое регулирование международных трудовых отношений. Київ: УМК ВО, 1992. 247 с.

Дудаш Т. Юридична природа рішень Європейського суду з прав людини (загальнотеоретичний аспект). *Право України*. 2010 № 2. Ст.173.

Дубей В. Заборона дискримінації у сфері праці: теоретичні питання і нормативне забезпечення. *Право України*. 2005 № 11. С.33-35.

Жернаков В. Поняття примусової праці за законодавством України. *Право України*. 1997. №10. С.35-39.

Жернаков В. Свобода праці як принцип сучасного трудового права. *Право України*. 1999. №3. С.34-36.

Заржицький О. Про трудові процесуальні правовідносини. *Право України*. 2008 № 3. С.65-68.

Іншин М.І. Сутність і значення дистанційної зайнятості працівників в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Серія «Право». №28 (2). С.35-38. [file:///C:/Users/Admin/Downloads/nvuzhpr_2014_28\(2\)_11.pdf](#)

Іншин М.І. Захист трудових прав працівників в сучасних умовах. Сучасні виклики українського права у контексті європейської інтеграції. 2016. Бюлетень №1(1) квітень. С.71-74.

Іваненко О.А. Медіація в трудових спорах. EXPERIMENTAL AND THEORETICAL RESEARCH IN MODERN SCIENCE. 2020. №2 (35). С. 330-339. [file:///C:/Users/Admin/Downloads/5844-](#)

[%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-10916-1-10-20201120.pdf](#)

Срьюменко В. Правові форми реалізації громадянами права на працю. *Право України*. 1999. №1. С.16-19.

Європейське право. Право Європейського союзу. Книга 2.(УЗ-х книгах) Підручник.. Київ. нац. ун-т ім. Т.Г.Шевченка, Інститут міжнародних відносин За заг.ред. В.І. Муравйова. Київ Ін Юре. 2015. 307с.

Кашкин С. Ю. Основные этапы развития трудового права ЕС. *Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения*. 2008. Вып. 2. С. 140-142.

Коляда М. Співвідношення понять «соціальне партнерство» і «соціальний діалог» у трудовому праві: теорія та практика. *Публічне право*. 2013. №4. С.291-296. [file:///C:/Users/Admin/Downloads/pp_2013_4_39.pdf](#)

Колеснік Т. Правові засади забезпечення дисципліни праці у країнах із розвинутою ринковою економікою. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 1. С. 66–70.

Комарницький В. Генеральна угода – основа соціального партнерства в Україні. *Юридична Україна*. 2011. №7. С. 33-36.

Кончар П. Європейська соціальна хартія – один із двох основних інструментів захисту прав людини в Європі. *Право України*. 2010 № 10. Ст.119.

Конопельцева О.О. Заборона примусової праці як принцип трудового права. *Право та інновації*. 2017. № 2 (18). С. 98-104. <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Konopeltseva18.pdf>

Костюк В. Поняття та ознаки трудової правосуб'єктності роботодавця у контексті кодифікації трудового законодавства. *Право України*. 2010 № 8. С.95-102.

Костюк В.Л., Яцкевич І.І. Принципи новітньої концепції правового регулювання робочого часу. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2019. Том 4. С.42-51.

[file:///C:/Users/Admin/Downloads/185629-412680-1-SM.pdf](#)

Костюченко. О.Є. Правове регулювання матеріальної відповідальності роботодавця: сучасний стан та перспективи розвитку. *Права та інновації*. 2016. №1(13). С. 81-88.

<https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2016/05/Kostyuchenko13.pdf>

Кохан Н. В. Актуальні проблеми впровадження гарантій, що забезпечують виникнення трудових правовідносин. *Юридична Україна* 2011. №10. С. 55-60.

Кохан Н. В. Правові проблеми реалізації гарантій, що забезпечують зміну трудових правовідносин. *Юридична Україна* 2012. №6. С. 62-66.

Краснов Є. В. Основні трудові права: міжнародні стандарти і законодавство України.: Монографія. Одеса : Фенікс, 2012. 178 с.

Лавріненко О. В. Принцип єдності й диференціації правового регулювання соціально-трудових відносин у системі галузевих принципів трудового права України : Монографія Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2010. 358 с.

Лаврінчук І.П. Забезпечення трудових прав за Європейськими стандартами. *Юридична наука*. 2011.№1. С.113-118.

Лазор Л. Правове регулювання правосуб'єктності у сфері трудового права в ринкових умовах. *Право України*. 2010. № 12. С.108-114.

Лазор В. Трудовий колектив як суб'єкт трудового права і сторона трудових спорів. *Право України*. 2003 № 10. С.100-104.

Левандовські К. М. Класифікація підстав розірвання трудового договору в праві Німеччини. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2014. Вип. 24. С. 241–247.

Левченко Н.І. Правове регулювання робочого часу: європейський досвід. *Журнал східноєвропейського права*. 2015. №14. С.141-146.

http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2015/04/levchenko_14.pdf

Лушніков А., Лушнікова М. Методологічні проблеми запозичення міжнародного та зарубіжного досвіду правового регулювання трудових відносин. *Право України*. 2013. № 3-4. С.251-257.

Лук'янчиков, О. М. Правове регулювання матеріальної відповідальності роботодавця : Монографія. Харків.: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2019. 254 с

<http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/3593/1/%D0%9B%D1%83%D0%BA%27%D1%8F%D0%BD%D1%87%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%20%D0%9E.%20%D0%9C.%20%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%83%D0%BB%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D1%86%D1%8F.pdf>

Люттов Н.Л. Права работников и предпринимателей в ЕС: сопоставление с российским законодательством. *Трудовое право*. 2009. N1. С.47-54. <http://www.top-personal.ru/lawissue.html?1658>

Малишевська З. Класифікація режиму робочого часу. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. №2. С.82-86.

Мінімальна заробітна плата в Німеччині. Punkt.media URL: <https://punkt.media/ua/poradnyk/poradnyknimechchyna/poradnyk-dlia-pratsiuiuchoho/8417-minimalna-zarobitna-plata-v-nimechchyni>

Морозов С. Поняття участі працівників в управлінні підприємством, установою, організацією. *Юридична Україна* 2012. №5. С. 69-73.

Мотрич А.І. Проблеми правового регулювання повної матеріальної відповідальності працівників. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. Випуск 1-1. С.174-177.

http://www.nvppp.in.ua/vip/2016/1/tom_1/38.pdf

Новосельська І. Питання визначення трудової відповідальності як виду юридичної відповідальності. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 11. С.50-55.

Омельченко О.Л. Адаптація трудового законодавства України до законодавства Європейського Союзу: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 Київ, 2010. 185с.

Парасюк М.В., Грабар Н.М. Порівняльно-правовий аналіз майнової відповідальності у цивільному праві та матеріальної відповідальності у трудовому праві. *Право і суспільство*. 2018. №2. С.82-87. http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/2_2018/part_1/16.pdf

Постовалова Т.А. Трудовое право Европейского союза: теория и практика.: https://books.google.com.ua/books?id=t6B8BwAAQBAJ&pg=PT7&lpg=PT7&dq=%D0%A2%D1%80%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B5+%D0%B8+%D1%81%D0%BE%D1%86%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B5+%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE+%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE+%D0%A1%D0%BE%D1%8E%D0%B7%D0%B0:+%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B+%D0%B8+%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D1%8B&source=bl&ots=pLjY_7fEjS&sig=-3hfQBMFCy7MhtaM3vds7bJel9s&hl=uk&sa=X&ved=0ahUKEwj5puvjOTOAhXjA5oKHSOzDTUQ6AEIQjAG#v=onepage&q=%D0%A2%D1%80%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B5%20%D0%B8%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%20%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%A1%D0%BE%D1%8E%D0%B7%D0%B0%3A%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B%20%D0%B8%20%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D1%8B&f=false

Про захист у судовому порядку права на працю. *Право України*. 2018. №2. С. 257-258.

Промський Є. Дисциплінарна відповідальність працівника за проектом трудового кодексу України. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. №12. С. 126-131. <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/12/28.pdf>

Петроє О. Еволюція стандартів європейського соціального діалогу в договорах ЄС. *Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України*. 2012. № 2. С. 218-225. file:///C:/Users/Admin/Downloads/Vnadu_2012_2_31.pdf

Пилипенко А.А., Михалко Ю.Р., Жаров О.А. Правове регулювання робочого часу в Україні і за кордоном. *Молодий вчений. Юридичні науки*. листопад 2017. №11(51). С.979-983. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/11/237.pdf>

Попов С.В. Правове регулювання надання відпусток без збереження заробітної плати. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юрисприденція*. 2014. №10-1. Том.2. С.7-9. http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc10-1/part_2/4.pdf

Проценко О. Нормативи і тривалість робочого часу. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. №2. С.82-86.

Правове регулювання трудових відносин в Німеччині. Факти про Німеччину. Актуалізоване видання. 2018, Франкфурт-на-Майні, 180 с. [file:///C:/Users/Admin/Downloads/8426-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-16924-1-10-20200515%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/8426-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-16924-1-10-20200515%20(2).pdf)

Рим О.М. Колективні трудові права як принцип трудового права Європейського Союзу. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. №5. С.43-46.

Ризасва Афаг Рамиз кызы Правовые основы социальной политики и регулирования трудовых отношений в Европейском Союзе [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjLqPOekeTOAhUGOJoKHSRIBDQQFggaMAA&url=http%3A%2F%2Ffold.mgimo.ru%2Ffiles%2F71621%2Favto%2Fref_rizaeva.doc&usq=AFQjCNGnscGTrwOYdCLfybBEon0sk972Ww&sig2=WQA8btFKJ6IX4BN2mHHwqg&bvm=bv.131286987,d.bGg

Реалізація норм трудового права: проблеми теорії та практики: монографія / Я. В. Сімутіна, Г. А. Трунова, Н. М. Хуторян, М. М. Шумило та ін.; за ред. Я. В. Сімутіної. Київ: «Видавництво Людмила», 2020. 276 с.

Середа О.Г. Оптимізація системи суб'єктів нагляду та контролю за дотриманням законодавства про працю. *Форум права*. 2014. №1. С.439-442.

Стахів О.О. Соціальне партнерство в сучасному ЄС: основні актори та правові засади. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. Спецвипуск. С. 79-82.

Тацій В. Імплементация європейських стандартів у галузі прав людини – важливий напрям правової політики України. *Право України*. 2010 № 10. Ст.48.

Теоретичні засади трудового права України. Підручник. За заг. ред. В.Л.Костюка, М.І.Іншина. Київ: «Видавництво Людмила», 2019. 452 с.

Трофимовська Ю.В. Теоретичні проблеми відмінності матеріальної відповідальності за трудовим правом від майнової відповідальності за цивільним правом України. *Форум права*. 2015. №1. С. 323-328. <https://core.ac.uk/download/pdf/187222973.pdf>

Трунова Г. Поняття та ознаки загальнообов'язкового державного соціального страхування. *Юридична Україна*. 2012. №1. С. 70-74.

Хаммарберг Т. Європейські стандарти прав людини та Україна. *Право України*. 2010 № 10. Ст.19-24.

Хотинська О. Дисциплінарна відповідальність та незалежність судді: у пошуках балансу. *Право України*. 2018.№3. С. 110-122.

https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2018_3/pravo_2018_3_s7/

Хорват И. Новый закон о забастовках в Венгрии // Государство и право.-2010.-№2 . С.5-10

Фелесенко Л. Європейський досвід функціонування спеціалізованих судових органів. Актуальні проблеми держави та права: збірник наукових праць. Одеська нац. академія. Одеса: Юридична літ-ра. 2016. Вип. 55. С. 11–21.

Форманюк В.В. Трудове право в системі права Європейського Союзу. Часопис цивілістики. 2015. Випуск 18. С.180-185.

file:///C:/Users/Admin/Downloads/Chac_2015_18_40.pdf

Чанишева Г.І. Соціальний захист у разі неповної зайнятості: стандарти Європейського Союзу та законодавство України. *Право України*. 2016. №8. С.40-46.

Чиобэникэ И. Особенности трудовых договоров в зарубежных странах. Закон и жизнь: *Международный научно-практический журнал*. № 2. 2017. С. 39–44.

Цесарський Ф. А. Особливості правового регулювання змісту, умов та форми трудового договору в країнах Європейського Союзу. *Вісник Академії правових наук в Україні*. № 1. 2016. С. 144–151.

Шабанов Р. Право на зайнятість як суб'єктивне право громадян у сфері соціального захисту від безробіття. *Право України*. 2016. №8. С.63-70.

Якушев І. Правосуб'єктність в теорії трудового права. *Право України*. 2008 № 3. С.36-39.

Яцкевич І.І. Юридичні гарантії права на працю за законодавством Німеччини. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2015. С. 42–45.

Яцкевич І.І. Поняття та особливості міжнародно-правового регулювання юридичних гарантій у сфері праці. Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». 2014. № 2(10). <https://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14yiiusp.pdf>

ЗАКОНОДАВСТВО

Конституція України від 28.06.1996р.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

Декларація МОП основних принципів та прав у світі праці: Ухвалена Міжнародною конференцією праці на її вісімдесят шостій сесії в Женеві, 18 червня 1998 р. Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці 1965-1999. – Т. II. – Міжнародне бюро праці, Женева. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_260#Text

Європейський кодекс соціального забезпечення від 16 квітня 1964 року.Збірка договорів Ради Європи. Парламентське видавництво, Київ 2000. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_329#Text

Європейська соціальна хартія (Переглянута 03.05.96 р.). Хартію ратифіковано із заявами Законом України № 137-V від 14.09.2006 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text

Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р.
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

Угода про асоціацію між Україною, з однією сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з ішої сторони від 27.06.2014 року https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#n2820

Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

Про скасування примусової праці: Конвенція МОП № 105, 1957 р. (ратифікована 5 жовтня 2000 р.). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_013#Text

Про примусову чи обов'язкову працю: Конвенція МОП № 29, 1930 р. (ратифікована 9 червня 1956 р.). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_136#Text

Конвенція про застосування принципів права на організацію і на ведення колективних переговорів № 98. Прийнята на 32-й сесії Генеральної конференції Міжнародної організації праці 1 липня 1949 р. Ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР 14.09.1956 р. // Інформаційний бюлетень Міністерства праці України «Людина і праця». – 1994. – № 9-10. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_004#Text

Про сприяння колективним переговорам: Конвенція МОП № 154, 1981 р. (ратифікована 4 лютого 1994 р.).

Про припинення трудових відносин з ініціативи підприємства: Конвенція МОП № 158, 1982 (ратифікована 4 лютого 1994 р.).

Про оплачувані відпустки: Конвенція МОП № 132, 1970 р., (переглянута у 1990 р.) (ратифікована 29 травня 2001 р.). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_022#Text

Про щорічні оплачувані відпустки: Конвенція МОП № 52 1936 р. (ратифікована 11 серпня 1956 р.). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_003#Text

Про охорону заробітної плати: Конвенція МОП № 95, 1949 р. (ратифікована 30 червня 1961 р.). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_146#Text

Конвенція про безпеку та гігієну праці та виробниче середовище № 155. Прийнята на 67-й сесії Генеральної конференції Міжнародної організації праці 22 червня 1981 р. // Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці 1965-1999, Том II. – Міжнародне бюро праці, Женева. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_050#Text

Угода про асоціацію між Україною, з однією сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з ішої сторони від 27.06.2014 року https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#n2820

Кодекс Законів про Працю України від 10.12.1971р.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

Науково-практичний коментар до законодавства України про працю. В.Г. Ротань, І.В. Зуб. <https://legalexpert.in.ua/komkodeks/kzot.html>

Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР.
<https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011р.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17> Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22.06.2012р.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17>

Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 3.03.1998 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80>

Про трудові колективи і підвищення їх ролі в управлінні підприємствами, установами, організаціями: Закон ВР СРСР 17 червня 1983 р. N 9500-Х.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v9500400-83>

Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15.09.1999р.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>

Про зайнятість населення: Закон України від 05.07. 2012 року.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>

Про професійний розвиток працівників: Закон України від 12.01.2012 року.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4312-17>

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України від 02.03.2000року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14>

Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні : Закон України від від 21.03.1991 № 875-ХІІ. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12>

Про колективні договори і угоди : Закон України від 1.07.1993 року
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>

Про відпустки: Закон України від 15.11.1996р.
<https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>

Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995року.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>

Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 № 2017-ІІІ. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>

Про визначення розміру збитків, завданих підприємству, установі, організації розкраданням, знищенням (псуванням), недостачею або втратою дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та валютних цінностей : Закон України від 06.06.1995 № 217/95-ВР.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/217/95-%D0%B2%D1%80>

Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 № 2801-ХІІ. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>

Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 № 16/98-ВР.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80>

Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від від 08.07.2010 № 2464-VІ.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999р. №1105-14. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>

Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 року.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>

Про утворення Національної служби посередництва і примирення : Указ Президента України від 17.11.1998 № 1258/98. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1258/98>

Генеральна Угода про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2019-2021 роки : Укладена між КМУ і Федерацією Професійних Спілок України від 14.05.2019.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001120-19>

Порядок організації громадських та інших робіт тимчасового характеру : Затверджене постановою КМУ від 20.03.2013.-№175. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/175-2013-%D0%BF>

Класифікатор професій ДК 003:2010: Держспоживстандарт України Наказ від 28.07.2010р. № 327. . https://hrliga.com/docs/327_KP.htm

Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ, організацій: Постанова КМУ від 03.04.1993.- №245. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/245-93-%D0%BF>

Про трудові книжки працівників: Постанова КМУ від 27.04.1993.- №301.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/301-93-%D0%BF>

Про упорядкування застосування контрактної форми трудового договору: постанова КМУ від 19.03.94.- № 170. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/170-94-%D0%BF>

Про умови праці тимчасових робітників і службовців : Указ Президії Верховної Ради СРСР від 24.09.1974 № 311-09. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0311400-74>

Про умови праці робітників і службовців, зайнятих на сезонних роботах : Указ Президії Верховної Ради СРСР від 24.09.1974 № 310-09. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0310400-74>

Список сезонних робіт і сезонних галузей : Постанова КМУ від 28.03.1997 № 278. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/278-97-%D0%BF>

Про порядок оплати тимчасового заступництва: Роз'яснення Держкомпраці СРСР і Секретаріату ВЦРПС від 29.12.1965 № 30/39. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0030400-65>

Положення про умови праці надомників : Постанова Держкомпраці СРСР і Секретаріату ВЦРПС від 29.09.1981р. № 275/17-99. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0275400-81>

- Гарантії працівників у разі ліквідації або реорганізації підприємства, установи, організації : Роз'яснення Міністерства юстиції України від 25.01.2011 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0017323-11>

- Порядок розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу : Роз'яснення Міністерство юстиції України від 01.02.2011 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0003323-11>

- Статус фізичної особи - підприємця: проблеми застосування законодавства : Роз'яснення Міністерства юстиції України від 14.01.2011 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0012323-11>

- Щодо виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника : Лист Міністерства праці та соціальної політики України від 19.04.2011 р. N 126/06/186-11. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0126772-11#o10>

Положення про порядок і умови застосування (гнучкого) змінного графіка роботи для жінок, що мають дітей : Постанова Держкомпраці СРСР і ВЦРПС від 06.06.1984 N 170/10-101.

Рекомендації щодо застосування режимів гнучкого робочого часу на підприємствах, установах, організаціях народного господарства : Постанова Держкомпраці СРСР і ВЦРПС від 30.05.1985р.

Списку сезонних робіт і сезонних галузей : Постанова КМУ від 28.03.1997 № 278. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/278-97-%D0%BF>

Положення про вахтовий метод організації робіт на підприємствах, в установах, і організаціях, що належать до сфери управління Державного агентства України з управління зоною відчуження : Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 24.07.2017 №275. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0994-17>

Про чергування на підприємствах і в установах : Постанова Секретаріату ВЦСПС від 02.04.1954. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001400-54>

Про розрахунок норми тривалості робочого часу на 2021 рік : Лист. Міністерства розвитку економіки торгівлі та сільського господарства України. – N 3501-06/219 від 12.08.2020 р. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3501915-20#Text>

Щодо строків виплати заробітної плати: Лист Міністерства праці та соціальної політики України від 09.12.2010 р. N 912/13/155-10. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0912203-10>

Про перелік товарів, не дозволених для виплати заробітної плати натурою : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 квітня 1993 р. N 244. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/244-93-%D0%BF>

Порядок обчислення середньої заробітної плати: Затверджений Постановою КМУ від 8 лютого 1995 р. №100. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF>

Типові правила внутрішнього трудового розпорядку для робітників і службовців підприємств, установ, організацій : Постанова Держкомпраці СРСР і ВЦРПС від 20.07.1984р. №213. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0213400-84>

Типовий договір про колективну (бригадну) матеріальну відповідальність : Наказ Мінпраці від 12.05.96 р. № 43. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0287-96>

Переліку робіт, при виконанні яких може запроваджуватися колективна (бригадна)

матеріальна відповідальність, умови її застосування і Типового договору про колективну (бригадну) матеріальну відповідальність : Наказ Міністерства праці України від 12.05.96 N 43. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0286-96>

Про утворення Національної служби посередництва і примирення : Указ Президента України від 17.11.1998 № 1258/98. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1258/98>

Положення про примирну комісію: Наказ Національної служби посередництва і примирення від 18.11.2008 N 130. <https://ips.ligazakon.net/document/MUS9403>

Положення про трудовий арбутраж : Наказ Національної служби посередництва і примирення від 18 листопада 2008 року N 135. http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/MUS9569.html

Про Державний комітет України з нагляду за охороною праці : Указ Президента України від 18.09.2002 № 834/2002. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/834/2002>

Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014р. № 442 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF#Text>

Положення про Державну службу України з питань праці Постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2015р. № 96 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2015-%D0%BF#Text>

Про посилення судового захисту прав та свобод людини і громадянина : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30.05.1997р. №7. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-97>

Про практику розгляду судами трудових спорів : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.1992р. №9. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-92>

Про практику застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996р. №9. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96>

Про роз'яснення деяких питань законодавства (щодо відпусток) : Лист Міністерство праці та соціальної політики України від 13.05.2010 р. N 140/13/116-10. <http://lviv.medprof.org.ua/lviv/socialno-ekonomichnii-zakhist/vidpustki/list-rozjasnennja-no-1401311610-vid-13052010r/>

Про практику застосування судами законодавства про оплату праці : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.12.1999р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-99>

Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствам, установам, організаціям їх працівниками : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 29.12.1992р. №14. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-92>

Про практику розгляду судами трудових спорів : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 6.11.1992р. №9. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-92>

Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995р. №4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95>

Про узагальнення практики застосування судами законодавства, що регулює матеріальну відповідальність працівників за шкоду заподіяну роботодавцю : Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 11.12.2015р. №12. https://zib.com.ua/ua/122119-vssu_uzagalniv_praktiku_schodo_prityagnennya_do_materialnoi.html

Щодо річного строку подачі позову, про відшкодування шкоди, заподіяної працівником. Постанова Верховного Суду України від 02.03.2016р.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС: соціально-трудовий вимір. Книга перша: збірник актів законодавства України та *acquis communautaire* [упорядник З. Я. Козак]. Львів: Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля», 2015. 1144 с.

Директива Ради № 2000/43/ЄС від 29.06.2000 про реалізацію принципу рівного ставлення незалежно від расового чи етнічного походження;

Директива Ради № 2000/78/ЄС від 27.11.2000, що встановлює загальну систему рівного ставлення у сфері зайнятості та професійної діяльності;

Директива Ради № 2004/113/ЄС від 13.12.2004 про реалізацію принципів рівного ставлення до чоловіків та жінок у питаннях доступу та постачання товарів та послуг;

Директива № 2006/54/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 5.07.2006 про реалізацію принципів рівних можливостей і рівного ставлення до чоловіків та жінок у питаннях працевлаштування і зайнятості (зі змінами).

Директива Ради № 97/81/ЄС від 15.12.1997 про рамкову угоду про неповну зайнятість, укладеної СКПРЕ [Спілка конфедерацій підприємців і роботодавців Європи], ЄЦРП [Європейський центр роботодавців і підприємств] та ЄКПС [Європейська конфедерація профспілок] – Додаток: Рамкова угода про неповну зайнятість;

Директива Ради № 91/383/ЄЕС від 25.06.1991 про доповнення заходів із заохочення покращення безпеки та здоров'я на роботі працівників з фіксованим терміном працевлаштування або тимчасовим працевлаштуванням;

Директива Ради № 98/59/ЄС від 20.07.1998 про наближення законодавств держав-членів щодо колективного звільнення;

Директива Ради № 2000/43/ЄС від 29.06.2000 про реалізацію принципу рівного ставлення незалежно від расового чи етнічного походження;

Директива Ради № 2000/78/ЄС від 27.11.2000, що встановлює загальну систему рівного ставлення у сфері зайнятості та професійної діяльності;

Директива Ради № 2004/113/ЄС від 13.12.2004 про реалізацію принципів рівного ставлення до чоловіків та жінок у питаннях доступу та постачання товарів та послуг;

Директива № 2006/54/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 5.07.2006 про реалізацію принципів рівних можливостей і рівного ставлення до чоловіків та жінок у питаннях працевлаштування і зайнятості (зі змінами).

Директива № 2002/14/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 11.03.2002 про встановлення загальної структури інформування та консультації працівників Європейського Співтовариства – Спільна декларація Європейського парламенту, Ради та Комісії про представництво працівників;

Директива Ради № 91/533/ЄЕС від 14.10.1991 про обов'язок роботодавця інформувати працівників про умови, що застосовуються до контракту чи трудової угоди;

Директива Ради 1999/70/ЄС від 28.06.1999 про рамкову угоду про роботу на визначений термін, укладеної ЄКПС [Європейська конфедерація профспілок], СКПРЕ [Спілка конфедерацій підприємців і роботодавців Європи] та ЄЦРП [Європейський центр роботодавців і підприємств];

Директива Ради № 97/81/ЄС від 15.12.1997 про рамкову угоду про неповну зайнятість, укладеної СКПРЕ [Спілка конфедерацій підприємців і роботодавців Європи], ЄЦРП [Європейський центр роботодавців і підприємств] та ЄКПС [Європейська конфедерація профспілок] – Додаток: Рамкова угода про неповну зайнятість;

Директива Ради № 91/383/ЄЕС від 25.06.1991 про доповнення заходів із заохочення покращення безпеки та здоров'я на роботі працівників з фіксованим терміном працевлаштування або тимчасовим працевлаштуванням;

Директива Ради № 98/59/ЄС від 20.07.1998 про наближення законодавств держав-членів щодо колективного звільнення;

Директива № 2003/88/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 4.11.2003 про деякі аспекти організації робочого часу;

Директива Ради № 96/34/ЄС від 3.06.1996 про рамкову угоду щодо батьківської відпустки, укладену СКПРЕ [Спілка конфедерацій підприємців і роботодавців Європи], ЄЦРП [Європейський центр роботодавців і підприємств] та ЄКПС [Європейська конфедерація профспілок];

Директива Ради № 92/85/ЄЕС від 19.10.1992 про встановлення заходів із заохочення поліпшення безпеки та гігієни праці вагітних працівниць, працівниць, які нещодавно

народили, чи годувальниць (десята окрема Директива у значенні статті 16(1) Директиви № 89/391/ЄЕС);

Директива Ради № 79/7/ЄЕС від 19.12.1978 про поступове запровадження принципу рівного ставлення до чоловіків та жінок у сфері соціального забезпечення;

Директива Ради № 2001/23/ЄС від 12.03.2001 про наближення законодавств держав-членів, що стосуються охорони прав працівників у випадку передачі підприємств, бізнесових структур або частин підприємств або бізнесових структур;

Директива № 89/391/ЄЕС від 12.06.1989 про встановлення заходів із заохочення поліпшення охорони здоров'я та безпеки праці працівників;

Директива Ради № 89/654/ЄЕС від 30.11.1989 року про мінімальні вимоги стосовно безпеки і охорони здоров'я на робочому місці (перша окрема Директива у значенні статті 16(1) Директиви № 89/391/ЄЕС);

Директива Ради № 89/655/ЄЕС від 30.11.1989 року про мінімальні вимоги щодо безпеки і захисту здоров'я при застосуванні працівниками знарядь праці під час роботи (друга окрема директива у значенні статті 16(1) Директиви № 89/391/ЄЕС);

Директива Ради № 89/656/ЄЕС від 30.11.1989 про мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці (третя окрема Директива у значенні статті 16(1) Директиви № 89/391/ЄЕС);